КАФЕДРА ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС
(ДУХОВИЙ ОРКЕСТР)

Освітній ступінь	магістр	**Курс**	1,2
		Семестр	1, 2, 3
Спеціальність	**025 «Музичне мистецтво»**		
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво» Флейта, Гобой, Кларнет, Фагот, Саксофон, Валторна, Труба, Тромбон, Туба, Ударні інструменти		
Статус	**обов'язкова**	**ECTS**	14
		Годин	420
		Практичні заняття	288
		Самостійна робота	132
Форма контролю	**залік**		

Інформація про викладача – укладача програми

ПІБ	**Ткачук В.В.** доцент кафедри дерев'яних духових інструментів, Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, Заслужений діяч мистецтв України, народний артист України.
e-mail	volodymyrtkachuk2017@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна „Оркестровий клас (Духовий оркестр)" є однією з найважливіших складових професійної підготовки оркестрових музикантів-виконавців у вищому навчальному закладі. При створенні програми було враховано принципи комплексного вивчення студентами спеціальних предметів, яке передбачає оволодіння ними специфічними знаннями, вміннями та навичками, необхідними для подальшої самостійної роботи в якості солістів, артистів оркестру. Забезпеченню цих результатів має сприяти проведення занять, контрольних уроків, заліків, концертних прослуховувань; організація самостійної роботи студентів та заохочення до творчої, суспільно-просвітницької діяльності.

Отримання навичок гри в духовому оркестрі студентами освітнього ступеня **«Магістр»** є вкрай важливою, необхідною складовою їх професійного становлення. **Метою** даного курсу є спрямування творчих пошуків та зусиль молодих музикантів:

- на закріплення, систематизацію фундаментальних фахових знань отриманих при вивченні спеціальних дисциплін;
- на практичну реалізацію теорії виконавської майстерності;
- на набуття практичного досвіду використання цих знань у процесі концертного виконання у складі духового оркестру;
- на формування цілісності психофізіологічних засобів виконавської майстерності;
- на виховання колективної творчої свідомості та особистої відповідальності за досягнення найголовнішої мети виконавської діяльності, яка полягає у справі ***збереження та розповсюдження здобутків національної та світової музичної культури***.

Необхідне створення відповідних творчих умов для розширення, поглиблення та розвитку набутих знань і досвіду у наступних видах професійної діяльності:

- виконавська – здійснення цілісного процесу, спрямованого на забезпечення належного стану виконавського апарату; підготовку та удосконалення оркестрового репертуару; організацію репетиційної та публічної концертної діяльності з урахуванням умов концертного залу або студії звукозапису;
- культурно-просвітницька – створення у сфері власної та колективної виконавської діяльності єдиного інформаційного простору, що забезпечує формування і розвиток естетичних потреб і смаків усіх соціальних і вікових верств населення.

Поряд із практичною підготовкою оркестрових музикантів до творчої діяльності у складі виконавського колективу в задачі курсу входять:

- виховання прагнення до професійної самореалізації та вдосконалення;
- сприяння всебічному гармонійному розвитку творчої особистості;
- виховання професійної відповідальності, свідомої сценічної дисципліни;
- виховання творчої волі;
- усвідомлення особистої та спільної творчої мети;
- формування широкого музичного кругозору, художнього смаку, відчуття епохи та стилю.

Основними завданнями є:

- ознайомлення та пристосування до специфіки виконавської оркестрової роботи;
- виховання звукової культури виконавця;
- оволодіння в оркестровим концертним репертуаром, що включає в себе твори різноманітних епох, стилів та жанрів;
- виховання слухового самоконтролю та особистої творчої відповідальності;
- всебічний гармонійний розвиток виконавського апарату та засобів виконавської виразності;
- вироблення аналітичних навичок, які ґрунтуються на аналізі виступів, опрацювання аудіо та відео записів, тощо;
- виховання артистичної культури;
- цілеспрямоване вивчення спеціальної літератури, присвяченої проблемам духового оркестрового виконавства.

Студент повинен засвоїти і **знати**:

- основи теорії та методології інтерпретації оркестрових творів;
- сольфеджіо, теорію та історію музики, гармонію, аналіз музичних форм;
- методи роботи над творами різних жанрів та стилів;
- психологію оркестрової виконавської діяльності;
- норми професійного етикету та артистичної культури;

- історію оркестрового духового виконавства.

Студент повинен **вміти**:

- набувати та вдосконалювати навички виступів у різноманітних концертних залах, у студії звукозапису;
- узагальнювати та використовувати у оркестровій роботі знання та навички, набуті у класах спеціальності, ансамблю, на заняттях музично-теоретичного циклу при вирішенні конкретних виконавських задач і втілення їх на практиці у репетиційних та концертних умовах;

Програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7.Здатність до міжособистісної взаємодії
ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)

СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.
СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.
СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання:

ПНР 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності
ПНР 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
ПНР 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
ПНР 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
ПНР 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.
ПНР 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Перелік тем

Тема 1. Теоретичні засади оркестрового виконавства.
Тема 2. Специфіка практичного застосування виконавських навичок.

Тема 3. Професійний етикет оркестрового музиканта.
Тема 4. Дослідження репертуару для духового оркестру.
Тема 5. Специфіка проведення групових репетицій.
Тема 6. Вивчення класичного оркестрового репертуару.
Тема 7. Вивчення оркестрового репертуару епохи Романтизму.
Тема 8. Українська оркестрова музика.
Тема 9. Сучасний оркестровий репертуар
Тема 10. Тенденції розвитку оркестрового виконавства сьогодення.

Форми та технології навчання

Дисципліна Оркестровий клас (духовий оркестр) для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» кафедри скрипки, кафедри струнно-смичкових інструментів, кафедри дерев'яних духових інструментів, кафедри мідних духових та ударних інструментів Академії складається з практичних занять та частки годин для самостійної роботи та підготовки, а також включає контрольні заходи (залік) та обов'язкові концертні (публічні) виступи для набуття виконавського сценічного досвіду

Навчальні ресурси

Нотний матеріал репертуару, музикознавча та методична література представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії, інтернет-ресурси. Репетиційні приміщення в навчальних аудиторіях, концертних залах Академії надається для проведення занять, репетицій та концертних виступів відповідно розкладу.

Методи контролю

Поточний контроль: контрольні уроки (1-3 семестри), перевірка самостійної роботи (1-3 семестри).

Підсумковою формою контролю з дисципліни оркестровий клас - є заліки 1-й, 2-й , 3-й семестри.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Практичні заняття	25
2.	Самостійна робота	25
3.	Участь у концертах.	25
4.	Залік	25
	Всього	100

Критерії оцінювання

90-100-А (відмінно) – відповідає високій виконавській активності, яскравій грі із якісною реалізацією всіх технологічних компонентів виконавської майстерності;

82-89-В (добре) – відповідає якісному виступу, але з наявністю незначних недоліків;

74-81-C (добре) – відповідає впевненому виступу, але з наявністю певних вад;

64-73-D (задовільно) – наявність значних недоліків у грі виконавця;

60-63-E (задовільно) – наявність значних вад у грі виконавця;

35-59-FX (незадовільно) – низький рівень виконання не відповідає вимогам НМАУ.

1-34-FX (незадовільно) –рівень виконання не відповідає вимогам НМАУ.

Інклюзивне навчання

Передбачене викладання навчальної дисципліни для студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. За бажанням студентів допускається вивчення матеріалу за допомогою англомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта

Впродовж вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у концертних, просвітницьких та культурно-виховних заходах, майстер класах, відвідування культурно-мистецьких проектів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.

Рекомендована література

Рекомендована література

1. Бураго С.Б. Музыка поэтической речи. –К.: Дніпро, 1986
2. Венедиктов Л.М. Академік оперного мистецтва (Про діяльність В.С.Тольби) // Виконавські школи вищих навчальних закладів України: Зб. Ст.. – К.: Київська держ. консерваторія імені П.І.Чайковського, 1990
3. Вірановський Г. Музично-теоретичні системи. –К.: Музична Україна,1978
4. Гулеско І.І. «Реквієм» Моцарта (До проблеми відродження старовинних жанрів): Навчальний посібник. –Харків, 1998
5. Гунке И. Учение о мелодии / Полное руководство к сочинению музыки. СПб, 1863
6. Завадинський Д. Вибір тактових схем // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна,1980
7. Іконник В.М. Культура інтонації. –К.: Рукопис, 1969.
8. Колеса М. Основи техніки диригування. К.: Держвид., 1960
9. Колеса М. Навчання студента-диригента в класі по спеціальності //
10. Історія української музики: в 6 т. К.: Наукова думка, 1989 т. 1-2; 1990
    - т.3; 1992 т.4
11. Канерштейн М. Про методику навчання диригентів // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
12. Українська музика. – К.: Музична Україна, 1972
13. Кофман Р. Виховання диригента: Психологічні особливості. – К.: Музична Україна, 1986.
14. Москаленко В. До визначення поняття «Музичне мислення» // Українське музикознавство. – Вип.. 28. – К.: НМАУ, 1998
15. Рожок В. Стефан Турчак (до проблеми творчого методу диригента) //
16. Наук.вісник НМАУ імені П.І.Чайковського. Музичне виконавство. – Вип.. 2. – К., 1999
17. Тольба В.С. Проблеми виконавства // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 19801.

18. Воєводін В. В. Педагогічні умови становлення творчого потенціалу майбутніх музикантів-виконавців в оркестровому класі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ. 2007. 19 с.
19. Доронюк В. Курс техніки диригування : навчальний посібник для викладачів і студентів вузів та вчителів шкіл різного типу. Івано-Франківськ. 2004. 292 с.
20. Колесса М. Ф. Основи техніки диригування. Київ : Музична Україна, 1973. 197 с.
21. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П. Оркестрове диригування : методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Оркестрове диригування». Луцьк. 2016. 15 с.
22. Макаренко Г. Г. Творчість диригента в контексті інтегративного підходу : автореф. дис. … доктора мистецтвознавства : 17.00.01. Київ. 2006. 34 с.
23. Пасічняк Л. М. Робота диригента над музичним твором : методичні рекомендації до дисципліни «Оркестрове диригування» для студентів вищих музичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації напряму підготовки «Музичне мистецтво». Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. 72 с.
24. Польська І. І. Оркестрове (колективне) виконавство як модель макроансамблю. Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія : Мистецтвознавство. Тернопіль. 2001. № 1(6). С. 48–51.
25. Федоришин В. І. Формування виконавської майстерності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі колективного музикування : автореф. дис. … канд. пед. наук : 13.00.02. Київ. 2006. 18 с.
26. Oleksiuk O. Vocation and career choicein higher art education. Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі. Київський університет імені Бориса Грінченка. № 7. 2022. С. 4–9. DOI: https://doi. org/10.28925/2518-766X.2022.71